

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Ε. Κ. Π. Α.

Αθήνα, 14/2/2024

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΔΕΠ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΕΚΠΑ

Η Γενική Συνέλευση του Συλλόγου μελών ΔΕΠ της Φιλοσοφικής Σχολής συνήλθε στις 13/2/2024 και συζήτησε τις εξελίξεις στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και πιο συγκεκριμένα:

- α) το νομοσχέδιο υπό τον τίτλο «Ενίσχυση του Δημόσιου Πανεπιστημίου – Πλαίσιο λειτουργίας μη κερδοσκοπικών παραρτημάτων ξένων πανεπιστημίων» και
- β) τη διεξαγωγή των διαδικτυακών εξετάσεων κατά την τρέχουσα εξεταστική περίοδο.

Μετά από πλούσια και παραγωγική συζήτηση, στην οποία φωτίστηκαν πολλές πλευρές τόσο του νομοσχεδίου όσο και της κατάστασης στα πανεπιστήμια, όπως διαμορφώνεται το τελευταίο διάστημα, η Γενική Συνέλευση κατέληξε στα εξής:

Ως προς το νομοσχέδιο:

1. Τα προτεινόμενα Νομικά Πρόσωπα Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ο όρος αποτελεί διεθνή πρωτοτυπία) αποτελούν προφανώς Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου (ΝΠΙΔ), καθώς είναι υποκείμενα σχέσεων που ρυθμίζονται από το ιδιωτικό δίκαιο. Το γεγονός αυτό αντιβαίνει στις διατάξεις του Συντάγματος (Άρθρο 16 παρ. 5: «Η ανώτατη εκπαίδευση παρέχεται **αποκλειστικά** από ιδρύματα που αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου **με πλήρη αυτοδιοίκηση**» και παρ. 6. «Οι καθηγητές των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων είναι **δημόσιοι λειτουργοί**. Το υπόλοιπο διδακτικό προσωπικό τους επιτελεί επίσης δημόσιο λειτουργήμα, με τις προϋποθέσεις που νόμος ορίζει».

Είμαστε αντίθετοι σε οποιαδήποτε διαφορετική ερμηνεία του συντάγματος, παραμένοντας ως πανεπιστημιακοί δάσκαλοι πιστοί στην τήρηση και διαφύλαξή του.

2. Στο Σχέδιο νόμου αναφέρεται (Άρθρο 138 β) ότι «Κάθε Ν.Π.Π.Ε. διαθέτει την αξιολόγηση και πιστοποίηση από το μητρικό ίδρυμα για τα προσφερόμενα προγράμματα σπουδών του», ενώ «προσφέρει για κάθε σχολή τουλάχιστον ένα πρόγραμμα πρώτου κύκλου σπουδών που έχει πιστοποιηθεί από την ΕΘ.Α.Α.Ε.» (βλ. και Άρθρο 143 «Το Ν.Π.Π.Ε. προσφέρει προγράμματα σπουδών, που έχουν πιστοποιηθεί από το μητρικό ίδρυμα»). Αυτό σημαίνει πρακτικά ότι η πιστοποίηση επαφίεται ουσιαστικά στο μητρικό ίδρυμα για τη συντριπτική πλειονότητα των προπτυχιακών και την ολότητα των μεταπτυχιακών προγραμμάτων (β' και γ' επιπέδου). Εκτός από τη διακριτική μεταχείριση των δημοσίων Πανεπιστημίων σε σχέση με τα «ΝΠΠΕ», προκύπτει το ζήτημα της παραβίασης των ευρωπαϊκών κανονισμών πιστοποίησης στην περίπτωση που λ.χ. γειτονική ή μη χώρα που δεν ανήκει στην ΕΕ πιστοποιεί μητρικό ίδρυμά της με δικά της κριτήρια. (βλ. και Άρθρο 143: «κατά τους όρους και τις προϋποθέσεις που οργανώνονται στο μητρικό ίδρυμα»). Σύμφωνα με το άρθρο 132, το ΝΠΠΕ αποτελεί «νομικό πρόσωπο ειδικού σκοπού», ενώ σύμφωνα με το άρθρο 131 ο

«σκοπός του ΝΠΠΕ αφορά αποκλειστικά την παροχή υπηρεσιών ανώτατης εκπαίδευσης. Το μητρικό ίδρυμα έχει αποφασιστική αρμοδιότητα για ακαδημαϊκά ζητήματα του παραρτήματος, που ιδρύεται με τη μορφή του ΝΠΠΕ».

Όσον αφορά τις «τρίτες χώρες» (πλην Ε.Ε. και Ελβετίας) που θα έχουν δικαίωμα να ανοίγουν παραρτήματα, αυτές ορίζονται στο άρθρο 129 ως «τρίτη χώρα: συμβαλλόμενο μέρος της Γενικής Συμφωνίας για τις Συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών (GATS) του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου». Είναι, επομένως, πρόδηλο ότι με το νομοσχέδιο δεν νομοθετούνται ιδρύματα ακαδημαϊκού επιπέδου, αλλά ρυθμίζονται θέματα υπηρεσιών του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου.

Με το άρθρο 145 «Ερευνητικό Έργο Νομικού Προσώπου Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης», το Ν.Π.Π.Ε. «αναπτύσσει ερευνητική δραστηριότητα, η οποία συσχετίζεται κατ' ελάχιστον με τα εγκεκριμένα προσφερόμενα προγράμματα σπουδών, καθώς και με τα αντίστοιχα προγράμματα του μητρικού ιδρύματος...», δηλαδή πάσης φύσεως έρευνα, η οποία το καθιστά ικανό να διεκδικεί κρατικά και ευρωπαϊκά κονδύλια χρηματοδότησης από την ήδη υποχρηματοδοτούμενη δημόσια Παιδεία. Με το άρθρο 151. 2 «Τα κριτήρια εκλογής και εξέλιξης εγκρίνονται από το μητρικό ίδρυμα», εγείρεται επίσης σοβαρότατο ζήτημα διακριτικής μεταχείρισης εις βάρος των δημόσιων Πανεπιστημίων.

Αντιλαμβανόμαστε σαφώς, από τα ανωτέρω ενδεικτικά σημεία, ότι τα εν λόγω Ν.Π.Π.Ε., αφενός, δεν πληρούν τα ακαδημαϊκά κριτήρια ενός πανεπιστημιακού ιδρύματος, αφετέρου λειτουργούν εις βάρος των δημόσιων πανεπιστημίων.

3. Με το άρθρο 58 επιτρέπεται η «εγγραφή αλλοδαπών ή αλλογενών στα ελληνόγλωσσα προγράμματα σπουδών των ΑΕΙ της ημεδαπής με δίδακτρα». Έτσι τα δίδακτρα εισάγονται πλέον και στα προπτυχιακά προγράμματα, ενώ με προηγούμενους νόμους έχουν ήδη εισαχθεί στα μεταπτυχιακά. Στο ίδιο άρθρο (3β) προβλέπεται ότι, μέχρι οι αλλοδαποί να μάθουν την ελληνική, ιδιαίτερα στο πρώτο έτος σπουδών τους, τα Τμήματα μπορούν «να καθορίζουν τα μαθήματα σε άλλη γλώσσα πλην της ελληνικής που οργανώνει και παρέχει το Ίδρυμα και μπορούν να παρακολουθούν οι αλλοδαποί / αλλογενείς, ιδίως στη διάρκεια του πρώτου έτους σπουδών». Δηλαδή, το Τμήμα μπορεί και να αγγλοφωνεί (η αγγλική είναι η «άλλη» γλώσσα) έως ότου οι αλλοδαποί (που πληρώνουν δίδακτρα) μάθουν την ελληνική. Η σταδιακή περιθωριοποίηση της ελληνικής είτε στα «παραρτήματα» είτε στα προπτυχιακά μαθήματα του δημόσιου πανεπιστημίου δεν μπορεί παρά να μας ανησυχεί ιδιαίτερα σε μια Σχολή που αφενός θεραπεύει τη μελέτη της ελληνικής γλώσσας και λογοτεχνίας στη διαχρονία και τη συγχρονία της, αφετέρου στα Τμήματα Ξένων Γλωσσών και Φιλολογιών θεραπεύει τη μελέτη των μεγαλύτερων γλωσσών και λογοτεχνιών του ευρωπαϊκού πολιτισμού (γαλλικής, γερμανικής, ιταλικής, ισπανικής, ρωσικής) με τρόπο ισότιμο.

Δηλώνουμε, αφενός, την αντίθεσή μας στην περιθωριοποίηση της ελληνικής γλώσσας ως προαπαιτούμενης γλώσσας για τη λήψη πτυχίου από ελληνικό πανεπιστήμιο και, αφετέρου, την απόλυτη διαφωνία μας με την εισαγωγή διδασκτρών στα προπτυχιακά προγράμματα σπουδών.

3. Η έλλειψη αναφοράς σε νέες θέσεις προσωπικού όλων των κατηγοριών, σε νέες θέσεις μελών ΔΕΠ (και η απλή αναφορά στην προκήρυξη νέας θέσης για κάθε συνταξιοδότηση), καθώς και η διαφαινόμενη προοπτική η όποια κρατική ή ευρωπαϊκή χρηματοδότηση να διανέμεται πλέον και στα υπό ίδρυση ΝΠΠΕ, μάς δημιουργεί εξαιρετικά μεγάλη ανησυχία για τη βιωσιμότητα των δημόσιων πανεπιστημίων, όπως και για την επιβίωση επιστημονικών ειδিকেύσεων ειδικά των ανθρωπιστικών σπουδών.

Διερωτόμαστε, ευλόγως, για τον τρόπο με τον οποίο γίνεται αντιληπτή –μεταξύ άλλων– η υλοποίηση της ενίσχυσης του δημόσιου πανεπιστημίου.

Ως προς τη διεξαγωγή των διαδικτυακών εξετάσεων:

Η διεξαγωγή διαδικτυακών εξετάσεων στην τρέχουσα εξεταστική περίοδο χρησιμοποιήθηκε ως μέσο αντιμετώπισης των φοιτητικών κινητοποιήσεων που προκλήθηκαν από την πρόθεση της κυβέρνησης να νομοθετήσει την ίδρυση παραρτημάτων ξένων πανεπιστημίων και επιχειρείται να επιβληθεί σε όλους και όλες τους/τις διδάσκοντες/-ουσες, ενώ είναι γνωστό ότι με βάση τον ισχύοντα νόμο «ο διδάσκων αποφασίζει (Αρ. 65/1) ποια από τις δυνατές μεθόδους εξέτασης θεωρεί βέλτιστη για το μάθημα του» (π.χ. για λόγους εκπαιδευτικούς, τεχνικούς, αδιάβλητου). Η διεξαγωγή διαδικτυακών εξετάσεων, επίσης, χρησιμοποιείται για να δημιουργήσει τεχνητούς διαχωρισμούς και διχασμό ανάμεσα στους διδάσκοντες ανάλογα με τη στάση που θα κρατήσουν, καθώς και ανάμεσα στους διδάσκοντες και τους φοιτητές τους.

Υπερασπιζόμαστε ανυποχώρητα το νομικά και ηθικά κατοχυρωμένο δικαίωμα των μελών ΔΕΠ να αποφασίζουν για τη διεξαγωγή των μαθημάτων τους και την αξιολόγησή τους σε εξ αποστάσεως ή δια ζώσης μορφή. Ως εκ τούτου δεν μας αφορούν οι ηθικοί εκβιασμοί που εκπορεύονται άνωθεν.

Η Γενική Συνέλευση του Συλλόγου, θεωρώντας ότι σε αυτήν την κρίσιμότετη στιγμή για το ελληνικό δημόσιο πανεπιστήμιο απαιτείται η μέγιστη δυνατή ενότητα όλων των συνιστωσών της πανεπιστημιακής κοινότητας:

Α) Καταδικάζει τις εισαγγελικές κλήσεις των πρυτανικών αρχών των πανεπιστημίων, καθώς και οποιαδήποτε μορφή αυταρχισμού απέναντι σε φοιτητές και διδάσκοντες.

Β) Απαιτεί να μην κατατεθεί στη Βουλή και να μην ψηφιστεί το εν λόγω νομοσχέδιο.

Γ) Με κατά πλειοψηφία απόφαση προκηρύσσει αποχή από τις διαδικτυακές εξετάσεις (εφόσον αυτές συνεχιστούν) και λαμβάνει ειδικές μέριμνες για να εξεταστούν οι επί πτυχίω φοιτητές/φοιτήτριες και οι φοιτητές/φοιτήτριες που εμπλέκονται σε προγράμματα ανταλλαγής.

Καλεί τους/τις συναδέλφους να είναι σε διαρκή εγρήγορση για την υπεράσπιση του δημόσιου πανεπιστημίου, να διατηρήσουν την ενότητα και την αγωνιστικότητα που απαιτεί ο μακροχρόνιος αγώνας που ξεκινά.

Για το Δ.Σ. του Συλλόγου ΔΕΠ Φιλοσοφικής Σχολής ΕΚΠΑ

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Κώστας Γαγανάκης

Γιάννα Γιαννουλοπούλου

